

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVIII. Ч. 54.

ДЖЕРСІ СІТІ НЬЮ-Йорк, СУБОТА, 21-го БЕРЕЗНЯ 1981

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 21, 1981

No. 54. VOL. LXXXVIII

Д-р Іван Фліс вибраний до Екзекутиви Братського Конгресу ньюйоркського стейту

Нью-Йорк, Н. Й. — У вівторок, 3-го березня ц. р., тут у готелі Нью-Йорк Статлер, відбулися 80-ті річні збори Братського Конгресу ньюйоркського стейту, в якому взяли участь представники 23-ох братських організацій. Представники організації УНСоюзу були: Марія Душник, заступниця головного пресдиректора УНС та д-р Аскольд Лозинський, головний радник УНС. На полуденковій сесії зборів були теж головні урядовці УНС: Володимир Сохан, головний секретар, Уляна Дячук, головний касир, Василь Оршівський, головний організатор і Микола Хоманчук, головний радник.

Ранню сесію зборів відкрив президент Братського Конгресу Тібор Ковальовські (Словацький Католицький Сокол), після чого складено "Присягу Лояльності" та відспівано американський національний гімн.

Головну промову вголосив Джон А. Горскі, віцепрезидент Крайового Братського Конгресу Америки, який говорив про спільні аспекти братства. Крайовий Братський Конгрес Америки, до якого належить 97 братських організацій з 48,000 відділами та понад 10 мільйонами членів, в 1979 році зорганізував 500,000 імпрес і склав 31,000,000 доларів на різні харитативні цілі. У протипагу, наприклад, до 1970 років, коли загальне менше цікавився проблемами інших, або не старався їх розв'язувати активісти братських організацій вважали, що потрібно знаходити відповідні розв'язки та вщеплювати патріотизм у молоді. "Разом, ми можемо допомогти зробити світ кращим для наступних генерацій", — сказав Джон Горскі.

Під час спеціального панелю продискутовано над такими проблемами, як: прийняття на працю, вишколювання та вживання персоналу, як теж діяльність відділів братських організацій. Рівнож порушувалося питання вживання для прибирання ефективного професійного персоналу для організаційної роботи, потрібних із зменшенням добровільних працівників. Затверджено також справу заходів для вдержання членів в братських організаціях.

Під час полуденкової сесії в якій взяли участь понад 100 делегатів і гостей, головним промовцем був Альберт Б. Люїс, суперінтендент за безпеки ньюйоркського стейту, який пояснив, як його департамент розв'язує різні проблеми братських організацій, головним чином меншим членам братських організацій.

Під час спеціального панелю продискутовано над такими проблемами, як: прийняття на працю, вишколювання та вживання персоналу, як теж діяльність відділів братських організацій. Рівнож порушувалося питання вживання для прибирання ефективного професійного персоналу для організаційної роботи, потрібних із зменшенням добровільних працівників. Затверджено також справу заходів для вдержання членів в братських організаціях.

Під час полуденкової сесії в якій взяли участь понад 100 делегатів і гостей, головним промовцем був Альберт Б. Люїс, суперінтендент за безпеки ньюйоркського стейту, який пояснив, як його департамент розв'язує різні проблеми братських організацій, головним чином меншим членам братських організацій.

Є. Гратович і В. Балей концертуватимуть в Нью-Йорку

В середу, 25-го березня ц. р., о год. 8-й вечора в Карнегі Голл відбудеться концерт української музики ХХ сторіччя: Євген Гратович — скрипка, Вірко Балей — піанно. Більшість в ціні 5 доларів від особи можна замовити в Бічурін концерт корпорейшн, Карнегі Голл, схід 609, Нью-Йорк, 10019. На фото вгорі — Євген Гратович і Вірко Балей.

ПОЛЬСЬКИЙ РЕЖИМ ПОЧАВ ВЖИВАТИ СИЛУ ПРОТИ СТРАЙКАРІВ

Варшава, Польща. — Перший раз в довгому процесі робітничих страйків у Польщі, які довели до створення вільної профспілки "Солидарносьць" і багатьох інших полеші, що їх мусів визнати комуністичний уряд, варшавський режим вирішив вжити фізичної сили проти страйкуючих селян, які також змагаються за створення вільної профспілки, шукаючи таким способом за безпеки своїх інтересів перед офіційними чинниками.

Скріплені поліційні відділи в Бидгощі силою розігнали демонстрацію селян, які масово збиралися у цьому місті для протесту проти проголошення уряду про створення вільної профспілки, усунули їх із захопленого демонстрантами будинку місцевої партійної клітинки і при тому побили багатьох демонстрантів до крові, не звертаючи при тому уваги на належаче до демонстрантів, а хто був тільки глядачем чи належав до офіційних осіб. У цій масахрі попалося також і кільком посланцям та іншим комуністичним функціонерам, які були в будинку чи біля нього.

Політичні спостерігачі не виключають, що цей дуже непримирний випадок і брутальна поведінка поліції може скомплікувати цілу справу і довести до генерального страйку робітничого в Польщі, щоб у свою чергу дати нагоду Москві до нових нападів на польське керівництво і есентуальної військової інтервенції військ Варшавського Пакту, які саме тепер відбувають весняні маневри.

Відбулися летунські маневри в Західній Європі

Париж, Франція. — Терен Франції й повітряні простори над нею на випадок збройного удару з СРСР відіграють ключову роль. Протягом останніх років стверджено цілий ряд слабких пунктів в обороні тих теренів і тепер для виявлення тих пунктів та для їхнього усунення відбулися летунські маневри, яких центр знаходився в південній Франції.

В тих маневрах брало участь біля тисячі літаків різних країн НАТО, а головним французьких і американських. Франція не входить у склад НАТО, але її оборонна система є фактично частиною оборони НАТО. Маневри на таку велику скалку з включенням небувалої досі кількості літаків викликали потребу відлікання цілого ряду летів цивільних летунських ліній. Так само видано особливі заходи для морських портів і для кораблів. В деяких портах заборонено причаливати до кораблів. Наприклад, з воєнного порту Тульон всі кораблі, виїхавши у море, а советським кораблям заборонено туди взагалі причалювати, чи знаходитися в прибережних водах. Заборона советським кораблям спиняється в Тульоні та в його районі є тривалого характеру. Поява ж це з фактом, що порт Тульон пристосовується до потреб атомових підводних човнів бойового типу з новим роком Тульон стане базою для того рода човнів та оскільки його оперативного командування.

З огляду на загрозливе політичне положення ті летунські маневри відбулися в умовах повністю зближення до дійсно воєнних. У висліді стверджено, що летунська оборона Заходу в засаді здоров'я, а тільки треба її доповнити чисельно, а в деяких випадках заінсталювати нову техніку.

В Америці

МІНІСТЕР ТОРГІВЛІ в західнонімецькому уряді Отто Лямсдорфф, який перебуває тепер з офіційною візитою у Вашингтоні, заявив кореспондентам, що ембарго на імпорту японських автомобілів до З'єднаних Штатів Америки могло б дуже швидко відібратися на загальний міжнародний торгівлі і викликати нездорову конкуренційну війну між індустріальними країнами. На пресовій конференції Лямсдорфф висловив своє переконання, що будь-яке домовлення Уряду ЗСА з Японією про зменшення експорту авт до Америки, було б несприятливим для Бонну, бо це свідчило б про протекціонізм в міжнародній торгівлі. Німецький речник явраз сказав свою заяву у хвилі коли президент Роналд Реген хоче просити Японію, щоб вона добровільно зрезигнувала з численного експорту своїх автомобілів до ЗСА, бо в протиположному випадку американська автомобільна індустрія зазнає пошкоджень.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД у ВАШІНГТОНІ оголосив 18-го березня найновіші дані про американську економіку, які свідчать, що в першому кварталі 1981 року наступило деяке сповільнення темпа в продукції і це свідчить, що З'єднаним Штатам Америки все ще грозить рецесія. Федеральна рада резерв заявляє, що в лютому, перший раз за сім місяців, американські підприємства не працювали на повний оборот та це є поганій знак. Рівночасно Департамент торгівлі повідомив, що загальний приріст продукції не зростає, а радше зменшується. Промислові підприємства не працюють на повний час, а будівляна промисловість майже у застою. На позичках працює також автомобільна продукція, яка не використала навіть 57 відсотків своєї спроможності.

СЕНАТСКА КОМІСІЯ затвердила запропонований ще 18-го лютого президентом Роналдом Регеном економічний проект майже повністю, збільшуючи навіть деякі обмеження Федерального уряду. Президент Реген, який вже вчора відвідав Капітолій і розмовляв з членами Сенатської бюджетової комісії, заявив, що було б корисніше, щоб Сенат не мінвав опрацюваного раніше в деталях економічного плану. Члени комісії заявили, що вони не настоюватимуть на своїх пропозиціях. Сенат взагалі хоче приспішити схвалення президентських пропозицій і, як заявляють речники Бюджетової комісії, справа розгляду плану в Сенаті розпочнеться вже 24-го березня ц. р.

Смертельний випадок навістив пробу міжпланетного лету

Кейп Канаверал, Фла. — Підготовку двоступеневого міжпланетного лету, який мав би започаткувати особовий транспорт у міжпланетні простори, навістив нещасливий випадок. З невияснених покищо причин старший механічний технік Джон Бйорнстадт опинився в камері, де не було кисня, а тільки азот, і задусився. П'ять інших членів обслуги зазнали ушкоджень. Технічна частина проби пройшла з успіхом.

Вже вступна перевірка виявила, що в цілій апаратурі

не було ніяких технічних недоліків і тому без ніяких ускладнень вона буде вжита для чергової проби. Таким чином перший лет після виконання дальших намічених проб буде переведений у першому тижні квітня. Лет обійматиме 36 орбіт довкола земної кулі.

Залогом міжпланетарного корабля, що має назву "Колумбія", буде досвідчений у попередніх летах астронавт Джон Янг і капітан Роберт Криппен.

Заповідають страйк вуглекопів

Вашингтон. — Останні спроби довести до заключення договору між юніями вуглекопів і підприємцями закінчилися неуспіхом. Юнійне керівництво відкликло свою делегацію домі в заповіді страйк, який має початися 27-го березня, тобто в день, коли перестане обов'язувати доперішній трирічний контракт.

Державні чинники не виявили бажання бути посередником на теперішньому етапі переговорів. Страйк заповідається довгий, бо запаси вугілля великі й вистачать на близько чотири місяці. Крім цього надходить весна й запотребування на вугілля впаде. А перехід промислу з нафтової ропи на вугільну шойно в початковій стадії, отже не буде великого тиску за припиненням страйку.

Страйк вуглекопів у ЗСА мають велику історію. Профспілка вуглекопів — Юнайтед Майн Воркерс — має свою славу історію. Була вона не раз піонером у боротьбі за соціальні й економічні права робітників і торувала шлях іншим діянням промислу. За керівництва Джона Лойса проф-

спілка вуглекопів відзначалася своєю войовничою політикою, а навіть у часі Другої світової війни він зарядив страйк, не зважаючи на війняткові потреби промислу. Тоді то й почався спад впливів профспілки вуглекопів, бо публічна опінія ЗСА була докраю обурена страйком вуглекопів за матеріальні користи тоді, коли тисячі американців гинули на фронтах.

В теперішніх переговорах конфліктними були питання пенсійних систем та вплата до них, праці в неділю й понадгодинної праці, а найважливіше потреби, зв'язані з модернізацією копальних улаштувань і машин. Вугільний промисл стоїть перед уже недалекою зростом попиту в зв'язку з вичерпуванням запасів нафтової ропи у світі. Для задовільного видобутку вугілля треба зовсім нового улаштування. Підприємці готові на великі інвестиції, але в зв'язку з тим вони вимагають далекойдучих змін в продукції та в стосунках між юніями, робітниками й адміністрацією та власниками. Юнійне керівництво на ті зміни не готове.

Провідні діячі ЗСА викривають дальші форми советської загрози

Вашингтон. — В той час, коли державний секретар виступав перед Комісією закордонних зв'язків Конгресу, його заступник при справах політичних Волтер Стоссел виступав перед сенатською Комісією міжнародних справ. В. Стоссел поінформував, що покищо достатньо зброї до країн Середньої Америки значно зменшилася під тиском Вашингтону, але не можна виключити її поновного зросту. На такий випадок ЗСА мають готові плани протизаходів.

На запит сенатора Кристофера Дадда, демократа з Коннектикут, чи в своїх планах керівні американські чинники узгоджують також можливість мілітарних заходів Стоссел заявив: "Наші плани нічого не виключають". Після тієї заяви сенатор Дадд запропонував підсекретареві Стосселеві відбутися з членами Комісії окрему приватну інформаційну розмову.

Сенатори були особливо заінтересовані дальшими планами відносно Куби. Підсекретар Стоссел підтвердив, що Куба є не лише головним джерелом неспокою і підривної роботи в

Середній Америці та на інших континентах, але також вона є головним інструментом в постачанні зброї міжнародним терористам і партизанам.

Інший виступ, що привернув до себе загальну увагу це інтерв'ю, яке дав проф. Річард Пайпс пресовому агентству Ройтерса. Проф. Пайпс з Гарвардського університету, відомий советолог, входить в склад Ради державної безпеки, що її очолює Річард Аллен. Його відповідальність це советські справи.

Проф. Р. Пайпс заявив у своєму інтерв'ю, що коли Советський Союз не змінить своєї агресивної політики, то воєнний конфлікт є неминучий. "Советські лідиери мусять вибрати між добровільною угодою змінити свою систему на візір Заходу або зближитися до війни. В цьому відношенні альтернативи немає", — заявив Пайпс.

Пресовий секретар Білого Дому і речник державного секретаря повідомили, що ті думки, "високого державного урядника" не є висловом офіційної лінії Уряду, але його особистою опінією.

ЮДЖІН РОСТОВ, заступник державного секретаря для політичних справ в Адміністрації президента Ліндона Джонсона, є одним з кандидатів на директора Агенції контролю роззброєння в Уряді президента Роналда Регена. Існувало побоювання, що перший кандидат на це становище, ген. Едвард Л. Ровні, не знайде підтримки в Конгресі.

У РАДІ БЕЗПЕКИ повним неуспіхом закінчилася дебата в справі боротьби на терені Лівану. Ліван великою мірою окупується палестинськими партизанами й терористами, бо ліванська армія фактично перестала існувати, а сирійські окупаційні чинники замість наводити лад самі чинять заколот і підтримують ун утрішню боротьбу. Християни, які творять значну частину населення, змушені в цій ситуації творити свою власну оборонну силу, в чому їм допомагає Ізраїль.

М. РУДЕНКО — В ЛІКАРНІ; ЗАСУДИЛИ А. ЗІНЧЕНКА

Гельсінкі, Фінляндія (УІС "Смолоскип"). — Сюди дісталася вістка, що на початку лютого 1981 року Миколу Руденка, голову Української Гельсінської групи, перевели до таборової лікарні в Мордовії, де йому мають робити операцію пухлини залозистих органів. Як відомо, М. Руденко був на голодівці, в часі якої стан його здоров'я значно погіршився.

Сюди теж дісталася вістка, що 19-го січня 1981 року в Харкові був засуджений інженер Анатолій Зінченко на 6 років ув'язнення і 5 років заслання.

А. Зінченко, народжений в 1925 році в Харкові, в часі останньої війни був на примусових роботах в Німеччині. В 1972 році, будучи туристом в Австрії, він відвідав німецьке посольство, обговорюючи там можливість вдашуватися на роботу в Німеччині, коли б йому вдалось легально виїхати з СРСР. Після цього він був заарештований і перебував майже рік в слідчих тюрмах в Москві і Харкові.

А. Зінченко обвинувачували в розповсюдженні "антисовєтської" літератури.

Прем'єр Онтаріо склав 300,000 дол. на КФУС

Торонто, Онт. — Канадська Фондация Українських Студій, — Онтарійський відділ, повідомляє українське громадство, що в суботу, 7-го березня ц. р., прем'єр Б. Дейвіс вімені уряду зложив дотацію за принципом відповідності (мечінг) у сумі 300,000 доларів на Катедру Українських Студій у Торонтоському університеті у системі Він-

таріо. Акт проголошення цієї дотації довершив прем'єр Б. Дейвіс тут, в Українському Культурному Центрі, на вул. Крісті.

Канадська Фондация Українських Студій висловила щироєсердечну подяку прем'єрові Б. Дейвісові за його глибоке і позитивне розуміння потреб українських студій в Онтаріо і Канаді.

У світі

В ІНДІ ПЕРЕВЕДЕНО ПЕРЕПИС населення й тепер подано до публічного відома перші його висліди. Вже на підставі тих перших вислідів видно, що населення Індії зростає приспіненим темпом, не зважаючи на спроби держави контролювати зріст і втримувати його в здорових межах. Дотепер налічувалося, що населення Індії не повинно бути набагато вище, як 670 мільйонів. Тим часом перепис виявив, що в Індії сьогодні живе 684 мільйони населення. З цього індійські урядові чинники зробили висновок, що народина вирвалася з-під державної контролю й усі дотеперішні заходи не виправдалися. З приводу цього намічене стабілізація числа населення Індії на коло 950 мільйонів душ під кінець цього століття буде напевно переступлена, а у зв'язку з тим уже в недалекому майбутньому постануть великі клопоти з виживленням населення та з постачанням відповідної кількості товарів першої потреби.

ПРИСПІНЕННЯ ВИДАВАННЯ виїздних паперів жидам із ССССР до Ізраїля, яке мало місце в лютому і про яке було так голосно в світі, нагло в березні обірвалося. Так само як не було подано причини приспінення, так ніякі чинники не подали, чому знов тільки обмежене число жидів може виїхати. А численним очим виїхати, папери яких вже здавна є в опрацюванні в різних установах, коли вони приходять на устійнені урядовою установою години, терпачим число жидів, які виїжджають впадо принаймі наполовину. У зв'язку з тим число тих, хто цього року виїде, буде наполовину менше від сподіваного. Замість сподіваних 30,000 людей, виїде коло 15,000.

У РЕСПУБЛІЦІ КОЛУМБІЇ, Південна Америка, також діє червона партизанка. Покищо вона незначна і себе занадто не проявляє, але партизани розпоряджають доброю зброєю, ведені фаховими командирами, з чого зразу видно, що вони дістають допомогу від якихсь зовнішніх чинників. Останнім часом, наслідком зросту їхньої активності та ширшої вербувальної акційою уряд Колумбії рішив перевести ширшу очишувальну акцію. Підготовка до цієї акції тривала деякий час, але її висліди виправдали себе повністю. Урядові частини перевели добре зорганізований наступ на центральні бази лівого угруповування М-19 і після коротких боїв вбили коло 20 партизан, а понад 70 взяли до неволі. Між тими, хто попав у неволю опинився також командний склад партизан. Про захоплену зброю кажуть, що вона краща від тієї яку має урядове військо.

МІЖ ІРАНСЬКИМИ І ІРАКСЬКИМИ засобами масової інформації знов почалася боротьба в подаванні інформації. Після невдачі різних спроб посередництва між цими воюючими сторонами почалися знов загоєренні бої. Чужі обсерватори стверджують, що Ірак має значну перевагу, хоч, як і дотепер, його командування не вміє цієї переваги використати для оперативного розгортання фронтоних акцій та для осягнення значніших стратегічних перемог. Однак з комунікатів обидвох сторін прозирає зовсім інша картина: як Іран, так і Ірак подають виключно про свої великі перемоги. З чужих інформацій відомо, що бойові акції пожевналися на середньому відтинку фронту, а підготовка до значніших бойових ініціатив слідна по іракському боці на північному відтинку. Загально припускають, що це пов'язане з намаганням Багдаду оживити й розбудувати фронт курських самостійних формацій.

ЗАГАЛЬНО ВЕЛИКУ НАДІЮ пов'язувано з розмовами, що їх переводив у столиці Північної Кореї Пюнгянгу князь Нородом Сіганук, колишній правитель Камбоджі, а опісля її прем'єр, з Кіе Самфаном, теперішнім лідером самостійницьких елементів у Камбоджі, які ведуть боротьбу з маріонетковим урядом, настановленим в Вьтнамом. Однак після закінчення цих розмов князь Сіганук повідомив, що вони не довели до успіху. Згідно з інформацією Сіганука ліві елементи, а в першу комуністи Камбоджі, що їх дотепер очолював Пол Пот, не погоджуються на передачу частини влади іншим самостійницьким, але некомуністичним елементам. Сіганук вимагає створення такої бази, на якій усі самостійницькі чинники могли б брати участь не лише в боротьбі за звільнення Камбоджі, але також були б учасниками в рішеннях та керуванні тепер звільненими областями, а опісля країною. Без таких уступок з боку комуністів Сіганук не бачить можливості створення загальнонаціонального фронту боротьби.

ВЛАДА КИТАЙСЬКОЇ Народної Республіки за цілий час свого існування ніколи не зверталася за хордон з проханням матеріальної допомоги. Навіть у час великого землетрусу, який потягнув за собою десятки тисяч жертв населення, Пекін відмовився прийняти допомогу зі закордону, мотивуючи це тим, що китайський нарід „собі сам дасть раду“. Тепер уряд КНР змінив своє становище. У зв'язку з посухою у деяких районах Китаю не вистачає харчів, а загальні харчові запаси також низькі. Тому Китай уперше звернувся до Європейської господарської спільноти з проханням переслати допомогу в харчах провінціям Губей і Гебей, де є відчутний брак їжі. Країни Європейської господарської спільноти негайно погодилися вислати туди 8,000 тонн збіжжя і 2,000 споршковано-ного молока. Загальна кількість допомоги дійде до 6,2 мільйона доларів.

УВАГА! ВЖЕ МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ УВАГА!

Володимира Барагури

МЕЧ І КНИГА

ЗБІРКА ІСТОТИЧНИХ І БІОГРАФІЧНИХ ОПОВІДАНЬ
ДРУГЕ, ДОПОВНЕНЕ ВИДАННЯ, З КОЛЬОРОВИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ ПЕТРА АНДРУСЕВА І МИХАЙЛА МИХАЛЕВИЧА

„Меч і книга“ — це необхідна допоміжна лектура при навчанні українознавства.

112 сторінок — ціна \$6.00 + порто.

Мешканці стеють Нью Джерсі зобов'язані 5% стягують податку ЗАМОВЛЯТИ:

„SVOBODA“ BOOK STORE

30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

„Чорна книга“

(Продовження зі стор. 2)

пами. Часом вони переходили швидко, яким вдалося утекти з транспорту. Давали їм одяг і поживу й відправляли до віддалених місцевостей (198 сторінка).

Селянин Гарасим Остапчук з-під Бердичева врятував жидівського хлопця перед розстрілом. Коли німці шукали за ним він назвав його своїм сином. (359 сторінка).

У вересні 1941 року німці видали наказ, що хто переховує жидів буде розстріляний, а хто видасть його німцям одержить 100 марок винагороди. „Згодом я довідався, що багато українців урятувало жидівських дітей“, — свідчення Міхеля Танклавського (364 сторінка).

Коли в Києві німці вели жидів на розстріл, сусіди й приятелі відправляли їх із співчуттям (364 сторінка).

Німецькі старшини в ма-кабричний спосіб вбили багато дітей, в тому і українських, в лісі на Київщині (364 сторінка).

Політика порізнення

У всіх зізнаннях було сказано про те, що німці вбивали жидів. Якщо йдеться про охорону концтаборів ізольованих, то тільки один раз згадано, що за дратами назовні жидівського концтабору у Львові в бараках було приміщено українську фашистську поліцію. Але в інших книжках п. н. „Out of the Ashes“ — автор Леон Торн каже, що львівський табор стерегли воїни Власова.

Члени Жидівського Антифашистського комітету з наступом на Захід совєтських військ, свобідно збирали всі потрібні інформації про нищення жидів на Сході, а зокрема в гетто і концтаборах. Вони мали повну моральну й матеріальну підтримку від урядових чинників. У „Чорній книзі“ не має жадної згадки про українців, які вбивали жидів. У 1943 році головою Жидівського комітету в Москві став жид Лозовський — комісар пропаганди, що його під якимсь закидом на наказ Сталіна розстріляли в 1949 році. Про що важливу подію розповідає у своїй книжці п. з. „Russia at War“ — Александер Верт. Усе каже на те, що згодом совєтський уряд мотивує початок користуватися цим Комітетом, аби придумати наклепи на про колаборацію з нацистами паралізувати діяльність еміграції зі Сходу Європи та збаламутити жидів у вільному світі, й перш за все порізнити їх з українцями — найбільше динамічною антикомуністичною групою на Заході.

Ми подивляємо жидівський комітет з Нью Йорку, що зумів зібрати такий матеріал про мартірологію жидівського народу в „Чорній книзі“, закріпивши це в пам'яті грядучих поколінь, як грізне мemento. Так реагує народ з високорозвиненим почуттям національної свідомості й державницькою настановою.

Тому можна сказати, що й обов'язком українців у вільному світі є, подібно як це зробили жиди, українською „Чорною Книгою“ з'ясувати перед сумлінням культурного людства нацистів, а перш усього червону Москву за її масові злочини над українським народом, за 30 мільйонів неповинно та жорстоко замучених українських дітей, жінок і чоловіків, за руйнування церковно-релігійного життя й тисячолітніх культурних і господарських надбань та за всебічну експлуатацію наших природних багатств. У 50-ти річчя голодової облоги України ми повинні здивувати в центрі вільного світу монументальний пам'ятник українським жертвам безприкладного в історії людства московського геноциду, що в прийдешньому стане чіткою остергою перед історичним хижакством Москви.

„Чорною книгою“ повинні зацікавитися: Ліга проти знешчавлення українців і оборонці українців, яким закидається співпраця із нацистами. Один примірник цієї книги знаходиться у бібліотеці Пенсильванського університету.

Філадельфія вшанувала

Тараса Шевченка

Неділя, 8-го березня, була особливо святочним днем у Філадельфії. В цей день Відділ УККА, очолений проф. д-ром Петром Стерхом, влаштував академію на пошану Тараса Шевченка з особливим оригінальною програмою.

Після виконання „Заповіту“, який проспівали всі учасники свята під проводом групи молоді в народних строях на сцені, наступне слово виголосив проф. д-р П. Стерх. Прелестний підкреслив цілий ряд важливих подій в історії української нації, які припадають саме у березні, з-перед і після Шевченківських часів. Серед подій цього сторіччя голова УККА навів дату створення Центральної Ради УНР в 1917 році; проголошення самостійності Карпатської України од-ром Августиним Волошином у 1939 році і трагічна смерть генерала УПА с.п. Тараса Чупринки — Романа Шухевича в 1953 році з руки московсько-большевицького окупанта. Шевченкове полум'яне слово було саме тим духовним стимулом до державницької дії і героїчної боротьби за волю і самобутність України.

Святочне слово виголосив проф. д-р Леонід Рудницький, науковий секретар центральної НТШ, проф. Ля Саль університету, дослідник, науковець і громадсько-церковний діяч. Темою його слова була глибока релігійність Шевченка-християнина, що була лямітомом його творчості, про що свідчить зміст його поем. Вислів поета в другій строфі його „Заповіту“ „...с-до того я не знаю Бога“ — дослідник у своїй глибокій аналізі контексту пояснює, як неможливість зустріти, цебто пізнати Бога в майбутньому після його смерті, аж поки не здійсниться мета його життя — воля України. Тож душа його витає у незримих просторах над страдальною Україною і надихає дочок і синів її до змагання за волю й тепер, у нових грізних умовах.

У мистецькій програмі інсценізацію поеми Шевченка виконали учні Театральної Студії Молоді під керівництвом Володимира Шашаровського при творчій співпраці відомої української громадської співачки — сопрано Юлії Шашаровської, у супроводі піаністки Ліди Бульби. Було це вдало зладжений монтаж із Шевченкових творів у двох частинах: „Думи мої“ і „Великий Лях“. З сучасною твор-

чістю пробудженого українського гоніння зв'язував Шевченкове слово пролог і епілог з поезії Ліни Костенко, піонерки „шестидесятників“ і з величчезним безсмертним Кобзарем: „Кобзарю... знов до Тебе я приходжу, бо Ти для мене слово і закон“.

У першу частину монтажу увійшла поема „Думи мої“, як лямітомів. „Мені тринадцятий минало“ й уривки з інших поем та велика частина з „Гайдамаків“. Речником с.п. Шевченка був знаменито шаркаторизований Михайло Кострицький, який талановито виконав свою роль. Спостереженнями словами поета висловила група дівчат, що відіграла тут роль хору у грецькій класичній драмі. Виконавці цієї ролі: Віра Бойко, Оля Михайлюк, Маріяна Михайлюк, Марта Михайлюк, Надія Кічула, Галина Стефурак, Маруся Голіній і Тамара Комаровська. Головні ролі Шевченкових персонажів першої частини виконали з глибоким відчуттям і вмінням — Оксана Чорніта — Оксана, і Марко Клоос — Ярема з поеми „Гайдамаки“, титар — Василь Кострицький, до-родний Залізняк — Миколасян. В. Добровольський. А. Зайчак і Орест Лучин конфедерати. Добре розташування персонажів і групи „хору“ та гарне виконання вокальних партій співачкою Ю. Шашаровською завершили театральну дію на сцені.

Велике враження на глядачів зробила чудова інсценізація глибокої історіософічної містерії „Великий Лях“, твору, що й дотепер нітрохи не втратив на своїй актуальності й значенні. Слово Шевченка незмінно виконував М. Кострицький. Символічні персонажі душі з глибоким почуттям виконали: перша Душа — Оксана Чорніта, друга Душа — Маріяна Михайлюк, третя Душа — Маруся Голіній. Роль ворона: перша Ворона — Оксана Михайлюк, друга Ворона — Надія Кічула, третя Ворона — Галина Стефурак. Коли із темряви глибини сцени промовляли душі у фосфоричних білих одягах коло похилого хреста церкви в Суботі, здавалось, що устами їх говорить нещадний суддя справедливий — совість України. Коли ж ворони перетягалися до вершини даху України, видавалось, що промовляють до нас вічні нишівні сили внутрі і ззовні нашої беззасадної бать-

ківщини. Роль лірників виконали: перший Лірник — Андрій Зайчак, другий Лірник — Зенон Козарський, третій Лірник — Марко Клоос, Ісправник — В. Кострицький.

Фрагменти декорацій, освітлення й костюми були дуже добре пристосовані. Цілість робила враження. А вже невимучене слово Шевченка знову пролунало серед нас — цим разом із уст молодих і талановитих юнаків і дівчат — студентів, народжених поза межами батьківщини, — тих далеких ще „ненароджених“ тоді нащадків нашого Володимира Душа з Прометейською силою. Поетичне слово було подано доброю українською мовою, з виробленою дикцією.

Отож треба висловити велике признання режисерові В. Шашаровському за його вклад, за труд і терпелівість, а головне — вміння, а нашу молодь привітати з гарним освятом у виконанні українського поетичного слова і за дію на сцені. Відчувалася любов в тих юних акторах до поетового слова і зрозуміння його ідеалів.

Численно зібрана українська громада нагородила виконавців рясними оплесками. Закінчився цей святочний вечір співом українського національного гімну.

Наталія Пазуник

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 28-го БЕРЕЗНЯ 1981 р.

ПЬОРЕЙН, Огайо. Річні збори Т-ва Укр. Молоді 233-ї Відд. о год. 6-й веч. в церковній залі. На порядку денного: звіт за 1980 рік та вибір Управи Відділу на 1981 р. Приситесь чл. прибути на ці річні збори. — Тетяна Сіпечка, секр.

ЖИТТЯ НА ПРОВІНЦІЇ
Послухайтеся мужчини на пенсії або подружжя до поміч і опіки над поспішати і великими пса-ми. В заміну — 4 кімнатний дім і всі вигоди. Керхонсон, N.Y. Tel.: (914) 626-2861

НА ПРОДАЖ
UKRAINIAN GIFTS & IMPORTS STORE
В прекрасній Оканган околиці, в Брітш Колон-бі. Власник відходить на заслужений відпочинок. Зацікавлені пишуть до: Ukrainian Gifts & Imports 2906 — 30th Ave., Vernon, B.C. V1T 2B7, Canada Phone: (604) 545-5116

DELTO GIFT SHOP
146 First Avenue
New York, N.Y. 10009
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ХУСТОК, СВЕТЕРІВ, ОБРУСІВ, КЕРАМІКИ, ПОДАРУНКИ НА КОЖНУ НАГОДУ.
ZENON IWANYCKY (212) 533-2906

КОБЗАР
ПОВНЕ ВИДАННЯ!
ЛЮКСУС-321.
N S 2ND AVE.
91 — 92 ST.
NEW YORK, N.Y. 10003

10 РІЧНИКІВ ЖУРНАЛУ „МИ І СВІТ“ (1970-1980)
Ціна — \$25.00
Замовляйте в: ART MUSEUM R.R. #2, Niagara Falls, Ont. L2E 6S5, Canada

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях і св. Андрія в Баварії Брукс і с.в. Духа — відомо солідна фірма
CYPRESS HILLS MONUMENTS
ВОЛТЕР БЕЛІНСЬКИЙ
Walter Belinski
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332
Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.

На багання і для вигоди клієнтів, радо заїдемо до Вашого дому з проектами і порадами.

STAKA COMPANY
REPAIRMENT STORE
48 East 7th St.
Tel.: 212-555-5555, New York, 10003
ВЕЛИКА ЗНИЖКА ЦІН НА КНИЖКАХ, ВПРОВОДЖ БЕРЕЗНЯ — МІСЯЦЯ КНИЖКИ!

HELP WANTED FEMALE
УЧИТЕЛЬКА ПОШУКЕ ЖІНКУ
для пригляду дитини і прибирання помешкання від 7:30 ранку — 4 по пол.
Ten.: Queens — (212) 478-5839

REAL ESTATE
Lovely old country home, 2 stories, five bdrms., full basement, on five acres. More acreage available. 2 full baths. could be converted to 2 families. Within the Ukrainian Center area. Price — \$89,500.
2 bdrms, 1 1/2 baths, large liv. rm., attached garage on 2 acres, near lakes, fireplace, good area, fifteen mins. to Ukrainian Center. Price — \$45,000.
Small summer log cabin, 2 bdrms, fireplace, land 100 x 115 ft. Price — \$19,900.

BURCKARD REALTY
Route 97, Pond Eddy, N.Y. 12770
Tel.: (914) 856-6533

Yonkers & Vicinity
КОРИСТУЄТЬСЯ ПОСЛУГАМИ УКРАЇНСЬКОЇ АГЕНЦІЇ

PRESKO REAL ESTATE
189 Roberts Avenue
Yonkers, N.Y. 10703
(914) 968-7610
COMPLETE REAL ESTATE SERVICE
Sales, renting, managing, appraisal, Income Tax, and notary public.

MAPLEWOOD, N.J.
2-род. дім, 5 і 5 просторих кімнат, модерні кухні і 3 ланцичкі, гарно викинена пивниця, окреме газове опівання, велика площа.

IRVINGTON, N.J.
2-род. дім, 6 і 4 просторих кімнат, модерні кухні і ланцичкі, гараж на 2 авто, гарна, тиха вулиця.
ПОМЕШКАННЯ ДО ВІНАЙМУ
біля української католицької церкви.
3 кімнати з опіванням \$240.00
5 кімнат з опіванням \$325.00

DESNA REALTY
(201) 399-3000

FUNERAL DIRECTORS

ПОПЛОДЖУЄМО традиційні українські похорони до Ваших підкор. Обслуговуємо всі громади, вже понад 50 років. Обслуга 24 години денно.

JOHN J. SENKO
(212) 388-4416 or (516) 481-7460
SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.
HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd.
Hempstead, L.I., N.Y. 11550

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
191 Avenue „A“
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЛЮСІФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідус влаштування похоронів в каплицях, похованнях в кожній районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШИРА і ЧЕСНА our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Баварії Брукс і перенесенням тілних Останків з різних країн світу.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J. - NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

SHIPKA TRAVEL AGENCY, INC.

ТУРИ в УКРАЇНУ 1981

ЕСКОРТОВАНІ з НЬО ЙОРКУ

Від'їзд	Поворот	Тура	Маршрут	Ціна
7-го травня	15-го травня	Міні Тура Львів	Львів/Київ/Цюріх	\$1,180.00
7-го травня	15-го травня	Міні Тура Тернопіль	Київ/Тернопіль/Цюріх	\$1,179.00
7-го травня	15-го травня	Міні Тура Київ	Київ/Цюріх	\$1,128.00
14-го травня	28-го травня	Весна в Україні	Львів/Тернопіль/Київ/Москва	\$1,184.00
18-го червня	2-го липня	Літо в Україні	Москва/Львів/Київ/Ялта	\$1,493.00
27-го червня	12-го липня	Україна і Мюнхен	Львів/Тернопіль/Київ/Мюнхен/Москва	\$1,700.00
2-го липня	16-го липня	Визначні місця в Україні	Львів/Тернопіль/Київ/Москва	\$1,463.00
16-го липня	31-го липня	Замітні місця України	Львів/Київ/Полтава/Харків/Москва	\$1,499.00
5-го серпня	21-го серпня	Україна і Варшава	Москва/Львів/Тернопіль/Київ/Варшава	\$1,556.00
17-го вересня	25-го вересня	Міні Тура Тернопіль	Київ/Тернопіль/Цюріх	\$1,218.00
17-го вересня	25-го вересня	Міні Тура Львів	Київ/Львів/Цюріх	\$1,218.00
17-го вересня	25-го вересня	Міні Тура Київ	Київ/Цюріх	\$1,166.00
17-го вересня	2-го жовтня	Осінь в Україні	Київ/Львів/Тернопіль/Цюріх	\$1,334.00

КОЖНА ТУРА ВКЛЮЧАЄ:

- Летунську подорож з Нью Йорку, туди і назад
- Першокласні готелі — дві особи до кімнати
- Всі харчі
- Щоденні зведення
- Прогулянка до Канева за виїздом Міні Тур
- Галля — прощальний обід за виїздом Міні Тур
- Всі пересідки і перенесення пакунків
- „Типси“
- Першокласні поїзди по Україні
- Прогулянка до Петровців — Тура ч. 5
- Ескортна обслуга зі ЗСА

Бічні виїзди до інших відкритих міст не є включені в наші тури, можуть бути поладжені за додатковою оплатою і згодою інтуриста. Можна вносити аплікації на індивідуальні домовлення виїзду в Україну і Європу.

Ціни базовані на біжучих ставках (грудня, 1980 р.) і можуть бути змінені.
Всі маршрути можуть бути змінені. Вимагається \$250.00 завдатку для резервування.

ЗГОЛОШУВАТИСЬ:

SHIPKA TRAVEL AGENCY, INC.

5434 State Road ■ Cleveland (Parma), Ohio 44134 ■ (216) 351-1700

Приймається оголошення СЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі“

Адміністрація „СВОБОДИ“ запрошує ВШановних Читачів, Установ, Організації, Товариств, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привіти у збільшеному Великодньому числі, що зайдуть у найдавший закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГолошень:

1 цаль через 1 шпальту ...	\$ 4.00	4 цалі через 2 шпальти ...	24.00
1 цаль через 2 шпальти ...	6.00	5 цалів через 2 шпальти ...	30.00
2 цалі через 2 шпальти ...	12.00	6 цалів через 2 шпальти ...	36.00
3 цалі через 2 шпальти ...	18.00	та в інших розмірах.	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:

За новим стилем до: 10-го квітня 1981 року

За старим стилем до: 16-го квітня 1981 року

Проситесь зазначувати на котрі свята.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ з ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

„SVOBODA“

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302